

Met genoegen informeert het Bestuur u in deze vierde Nieuwsbrief over de activiteiten en ontwikkelingen binnen de Van der Laan Stichting en zaken die voor de komende tijd gepland staan.

Binnen het Bestuur hebben enkele mutaties plaatsgevonden. In het Dagelijks Bestuur hebben wij Ir Lukas Ruijs mogen verwelkomen en tot het Algemeen Bestuur zijn broeder Lambertus OSB en Willem Noyons toegetreden.

Zoals aangekondigd in de vorige Nieuwsbrief gaat ook de Van der Laan Stichting mee met de ontwikkelingen van het digitale tijdperk en wordt voor de eerste keer de Nieuwsbrief per e-mail toegezonden. Hiermee wordt tevens op de portokosten bespaard.

Van der Laan dag

Vriendenkring

Op 9 januari vond de 2e Van der Laan dag plaats in SintLucas te Boxtel. Er was met medewerking van velen een aantrekkelijk programma samengesteld en het bestuur mocht ruim 80 deelnemers verwelkomen. De lezingen van Michel Remery "Mysterie en materie, over de relatie tussen liturgie en architectuur in het denken van dom Hans van der Laan in het licht van historische-theologische bronnen" en Marinke Steenhuis "Pieter Buys, tuin- en landschapsarchitect – Maken en laten" lokten levendige discussies uit.

Van der Laan penning

Tijdens deze bijeenkomst werd voor de eerste keer de Van der Laan penning uitgereikt aan Josef Engelberts, die vanaf het eerste uur Van der Laan's ontwerpen heeft uitgevoerd, vanaf de eerste abacus en morphotheek tot een groot aantal meubelen, zowel voor kerkelijke interieurs als voor vele andere gebouwen ontworpen door architecten van de Bossche School. Door de toekenning van de eerste Van der Laan penning gaf de Van der Laan Stichting blijk van grote waardering voor zijn onschatbare verdiensten. Josef Engelberts is op 13 oktober j.l. op 93-jarige leeftijd te Oosterhout overleden.

Momenteel wordt er gewerkt aan de invulling van de 3e Van der Laan dag, die zal plaatsvinden op vrijdag 15 januari 2010. Wij mogen die dag wederom te gast zijn in SintLucas in Boxtel. U ontvangt hiervoor t.z.t. een uitnodiging. **Noteert u deze datum alvast in uw agenda!**

Excursie en symposium in Zweden

Van 23 t/m 28 juni 2009 vond de reis naar Zweden plaats voor Vrienden en belangstellenden. Er was veel belangstelling voor deze reis, het aantal deelnemers bedroeg 39.

Uitgangspunt was de eenmalige openstelling op 25 juni voor de Van der Laan Stichting van het door dom Hans van der Laan in 1986 ontworpen en het in 1991 gereedgekomen Jesu Moder Marias Kloster in Mariavall, Tomelilla in Zweden. Het is het laatst uitgevoerde werk van het oeuvre van Hans van der Laan. Daaromheen organiseerde de werkgroep Vrienden van de Van der Laan Stichting een excursie en een symposium.

Het thema van het symposium luidde: "Van der Laan en Thematismos in Zweden".

Velen hebben hun medewerking aan dit symposium verleend in de vorm van lezingen. Dankzij de inzet van de werkgroep Vrienden kan met veel voldoening worden teruggekeken op deze zeer succesvolle en interessante reis, waarbij ook alle gelegenheid was om de onderlinge contacten aan te halen.

Er zal binnenkort een reader verschijnen, die ook op de website zal worden geplaatst.

Het bestuur spreekt graag zijn dank uit voor de inzet en het enthousiasme waarmee de werkgroep de organisatie van deze excursie op zich heeft genomen en het symposium gestalte heeft gegeven.

werkgroep Vrienden

Om de samenwerking en afstemming met het bestuur te verstevigen heeft het bestuur overleg gevoerd met de werkgroep Vrienden.

Waasmunster

Onlangs is de Stichting Vrienden van de abdij in Waasmunster opgericht. Het bestuur onderzoekt of er mogelijkheden zijn voor gezamenlijke activiteiten.

Archief

De Archiefcommissie maakt goede vorderingen met het beschrijven en inventariseren van het archief van dom Hans van der Laan, dat onderdeel is van het archief van de Kloostergemeenschap in Vaals. Dankzij een tweetal subsidies van het Prins Bernhard Cultuurfonds en het VSBfonds van ieder € 11.000 kon dit grootse werk ter hand worden genomen. Broeder Lambertus en Juliet Oldenburger zijn hier reeds geruime tijd mee bezig. Naar verwachting zullen de werkzaamheden nog enige tijd in beslag nemen. Daarnaast zal een start worden gemaakt met het beschrijven van de inmiddels gedigitaliseerde tekeningen. Naar verwachting is hiervoor aanvullende subsidie nodig. Ook het digitaliseren van een deel van het archief moet nog plaatsvinden.

 VSBfonds

 Prins Bernhard Cultuurfonds
geeft cultuur de kans

Onderwijs en onderzoek

In de vorige Nieuwsbrief werd melding gemaakt van het streven om Van der Laan onderzoek te stimuleren aan een van de universiteiten en daarvoor een financiële basis te vinden. Er is een beschrijving gemaakt van een leerstoel/ promotieonderzoek. Hoewel de economische omstandigheden lastig zijn, is het Bestuur bezig hiervoor een sponsor te vinden.

Internet

De commissie onderwijs en onderzoek is versterkt met een van de nieuwe bestuursleden Willem Noyons. Hij bekijkt op welke wijze het internet bij het wekken van interesse voor en het uitwisselen van kennis over het gedachtegoed kan worden ingezet.

Dick Pouderoyen

Dick Pouderoyen continueert het geven van onderwijs aan de BNA Academie in Amsterdam en de HOVO in Nijmegen, waar het gedachtegoed van dom Hans van der Laan de rode draad vormt in zijn colleges, met de nadruk op het plastische getal. Daarnaast zijn er expertmeetings geweest, heeft hij medewerking gegeven aan excursies en gaf hij de volgende lezingen.:
op 9 oktober verzorgde Dick een lezing over de 'Katholieke Nationale Gedachteniskerk Rhenen als architectonisch specimen', (raadpleeg voor meer informatie onze website www.vanderlaanstichting.nl)
op 25 oktober gaf hij een lezing in Kunsthal KAdE te Amersfoort, waarbij hij inging op het werk van Hans van der Laan en diens fascinatie voor de architectuur en muziek trachtte te ontrafelen. Deze lezing vond plaats in het kader van de tentoonstelling in het Mondriaanhuis 'Steven Aalders verbindt...'.
Op verzoek van het Mondriaanhuis had Aalders twee kunstenaars uitgenodigd met wie hij een verwantschap heeft, die hem inspireren in zijn werk. Hij bracht werk samen van de architect dom Van der Laan, componist Morton Feldman en hemzelf.

Initiatieven

Initiatieven voor verdere en bredere ontwikkelingen van cursussen bestaan, maar moeten nog verder vormgegeven worden. Dick heeft zijn onderwijstaak aan de afdeling Bouwkunde van de TU Delft door bezuinigingen helaas moeten beëindigen.

Caroline Voet

Caroline Voet werkt gestaag door aan haar promotieonderzoek aan het Architectuur Instituut Sint-Lucas in Gent, waaraan zij ook als docente verbonden is.

Studiekring
Amsterdam

De Studiekring Amsterdam organiseert regelmatig bijeenkomsten met als doel het bestuderen van de geestelijke nalatenschap van Hans van der Laan.

Publicaties

Gebouwen van
het plastische getal

Architectuurpublicisten Hilde de Haan en Ids Haagsma werken gestaag aan de uitgave Gebouwen van het plastische getal. De uitgave van dit boek wordt financieel gesteund door het Stimuleringsfonds voor Architectuur, de Provincie Noord-Brabant, de gemeente 's-Hertogenbosch en het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg en Noord-Brabant.

De voorintekening op de luxe-editie (oplage 300 exemplaren) is succesvol geweest, waardoor de financiële basis voor de uitgave is gelegd. Het boek zal begin 2010 verschijnen.

Spaanse vertaling

Binnenkort zal de uitgave van de Spaanse vertaling van het boek De Architectonische Ruimte gereed zijn.

Architectuurcentrum
Nijmegen

Op 3 december a.s. zal in het Architectuurcentrum Nijmegen de uitreiking van het boekje in de serie 'Nijmeegse architecten' over het oeuvre van Ir Cees Pouderoyen (1912-1993) van de auteur Leon van Meijel plaatsvinden. Tevens wordt een tentoonstelling over zijn werk geopend. Cees Pouderoyen stond naast dom Hans van der Laan en Nico aan de wieg van de Bossche School. Dr Ir Leo Tummers zal inhoudelijk ingaan op deze publicatie. Belangstellenden zijn van harte uitgenodigd. Het Architectuurcentrum Nijmegen is gevestigd in het Huis voor de Kunsten de Lindenberg, Ridderstraat 23, Nijmegen.

"Letters in steen"

Van de Abdij in Vaals vernamen wij dat het boek 'Letters in steen' (2001) is uitverkocht.

Bossche School

Informatiecentrum
's-Hertogenbosch

In de vorige Nieuwsbrief maakten wij reeds melding van het initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch om de mogelijkheid te onderzoeken om tot de realisering van een informatiecentrum Bossche School te komen. Ook de Van der Laan Stichting is gevraagd om hieraan medewerking te verlenen. Het afgelopen jaar zijn er actieve contacten ontstaan tussen een aantal betrokkenen bij de Bossche School, waaronder het BAI (Bossche Architectuur Instituut), de Jan de Jong Stichting en het Noordbrabants Museum, om hierover mee te denken. Zo zal het BAI in 2010 speciaal de Bossche School als aandachtsveld hebben.

Themabijeenkomst
's-Hertogenbosch

Op 9 november a.s. vindt een themabijeenkomst plaats over de architectuur van de Bossche School. Tijdens deze avond wordt ingegaan op het gedachtegoed van dom Hans van der Laan aan de hand van een televisie-interview dat Antoine Bodar met hem had. Hilde de Haan en Hans van der Laan bespreken de betekenis van de Bossche School en Geert de Poorter presenteert een analyse van de Bossche School en de wederopbouwarchitectuur in Eindhoven. (Raadpleeg voor meer informatie onze [website](#)).

Communicatie en PR

Verbetering van de communicatie en uitbreiding van de PR om het gedachtegoed van Hans van der Laan onder de aandacht te brengen van een nog breder publiek is een van de speerpunten in het beleid van de komende tijd.

Het Bestuur werkt momenteel aan uitbreiding en een actief beheer van de website, een bij uitstek geschikt middel om de doelgroepen te informeren en op de hoogte te houden van de activiteiten én het bieden van een platform voor onderlinge communicatie. Uitgangspunt is het toegankelijker, aansprekender maken van het gedachtegoed en het profileren van de website/stichting als centrum van activiteiten.

Het idee is dat er een nieuw ontwerp, een functioneel ontwerp en een cms komt.

Samenstelling en redactie

Els Berntsen, secretaris Van der Laan Stichting